

**2017-
2022**

**BELEIDSPLAN
CULTUREEL
HISTORISCH
CENTRUM
DE SCHIERSTINS
2017-2022**

De Schierstins is behalve om zijn toren ook bekend om de stinzenplanten, een groep voornamelijk uitheemse planten die vanaf de 18de eeuw door de adel werd geïmporteerd uit Midden- en Zuid-Europa. Hier het Haarlems Klokkenspel.

DOELSTELLING

De doelstelling van de stichting De Schierstins zoals opgenomen in haar statuten luidt:

‘De stichting heeft tot doel het beheren en exploiteren –zonder oogmerk van het maken van winst- van de aan de gemeente Dantumadiel in eigendom toebehorende Schierstins, plaatselijk bekend Hoofdstraat nummer 1 te Veenwouden met bijbehorende tuin en paden voor zover deze zich bevinden binnen de omringende gracht,- een en ander ten behoeve van daarvoor in aanmerking komende culturele doeleinden, waaronder concerten, toneel-, en cabaretuitvoeringen, lezingen, cursussen, tentoonstellingen van schilders, tekenaars, beeldhouwers, fotografen et cetera, alsmede een bezoekerscentrum, een permanente expositie en de exploitatie ten behoeve van huwelijksvoltrekkingen’.

AANLEIDING

De vorige beleidsperiode van de Schierstins stond in het teken van vernieuwing en verbouwing.

Grote plannen en gewaagde vergezichten zijn tussen 2010 en 2016 ontwikkeld en gerealiseerd.

Dat was ook nodig. De vaste tentoonstelling *Ljocht en skaad*, met veel informatie over kerken en kloosters in de Middeleeuwen was gedateerd en deed te weinig recht aan het unieke karakter van de Schierstins als laatst overgebleven torenkasteel in Fryslân. Het bestuur vroeg in 2008 drs. Marjan Brouwer een nieuw beleid te ontwikkelen dat wel recht zou doen aan die bijzondere positie. In aansluiting op dit beleidsplan kreeg zij de opdracht het projectplan *Toren van macht en aanzien* te schrijven, een plan voor een nieuwe permanente expositie in de Schierstins.

De Schierstins had daarnaast ook dringend behoefte aan vernieuwing, verbetering en vergroting van de gebouwen. Architect Broor Adema maakte een plan voor een nieuwe foyer en keuken voor de Schierstins, zodat bezoekers beter ontvangen zouden kunnen worden.

2015 werd een oogstjaar voor de Schierstins. Het jaar begon met de museale herinrichting van de bovenverdieping en toren van de Schierstins. In januari is deze nieuwe permanente expositie *De Lêste Fryske Toerstins* officieel geopend. Deze tentoonstelling is gemaakt door drs. Marjan Brouwer, die ook het projectplan schreef. De expositie neemt de bezoeker terug naar de middeleeuwse stinzen in Fryslân. Hiermee realiseerde de stichting een belangrijke doelstelling van haar meerjarenplan.

In augustus 2015 werd de foyer feestelijk geopend. In 2016 werd de nieuwe keuken gerealiseerd. Aan de totstandkoming van foyer en permanente expositie hebben gemeente en provincie voor een substantieel deel bijgedragen. De bouw van de foyer heeft de gemeente voor 80% gefinancierd. Het bestuur kon tevreden terugkijken op een intensieve en spannende periode waarin –ondanks de crisis die juist in deze periode de realisatie van grootse plannen niet eenvoudiger maakte – veel tot stand kwam.

De komende beleidsperiode staat in het teken van consolidatie en van uitbouwen van de mogelijkheden van de Schierstins. Het bestuur staat voor nieuwe uitdagingen. Er zijn bezuinigingen opgelegd, die een bedreiging vormen voor het voortbestaan van ons cultureel en historisch centrum. Dat zijn ontwikkelingen die het bestuur nopen positie te kiezen en een nieuw beleid met nieuwe

uitdagingen te formuleren. De neerslag van deze overwegingen vindt u op de volgende pagina's.

Stinzenflora in textiel, community-art ter gelegenheid van de opening van de foyer.

Eendenkorfvlechten, een middeleeuws riddertenue en circus Harrie Harrewar tijdens de open dag na de opening van de foyer.

Burgemeester Sicco Heldoorn en postbode Musch (Durk Overal) tijdens de openingshandeling.

SAMENVATTING

De Schierstins, als laatste Friese torenstins, is een uniek gebouw in Fryslân. Niet alleen is het de laatst bewaarde stins, het is ook nog eens een openbaar toegankelijk gebouw. De bezoeker kan in en om de Schierstins de geschiedenis voelen, ruiken en ervaren én in de vaste tentoonstelling er ook nog meer over te weten komen. Die unieke positie moet in de toekomst meer uitgedragen worden. Het bestuur streeft naar een grotere bekendheid van de Schierstins als cultuurhistorisch belangwekkend en openbaar toegankelijk gebouw, naast de bekendheid die de Schierstins heeft als hedendaags cultuurcentrum.

In de afgelopen beleidsperiode is hard gewerkt om daarvoor de voorwaarden te scheppen: een nieuwe meertalige tentoonstelling die de plaats en functie van de Schierstins in de geschiedenis op een aansprekende multimediale wijze neerzet, en een verbetering van de logistiek in het gebouw. Een nieuwe foyer en keuken maken het mogelijk grotere groepen bezoekers op comfortabele wijze te ontvangen.

Alles staat klaar om bezoekers te ontvangen. Deze komende beleidsperiode staat in het teken van consolidatie en verdere promotie van de Schierstins als bijzonder en te bezoeken bouwwerk voor brede groepen bezoekers. Er zal meer aandacht zijn voor de werving van groepen en voor educatie.

Als cultureel historisch centrum heeft de Schierstins een belangrijke plek in Feanwâlden en omgeving. De bezoekersaantallen van concerten, lezingen en (kinder)theater bedroegen de laatste jaren rond de 30 % van het geheel. In die 30% zijn de bezoekers van de tijdelijke exposities en van de permanente presentatie niet meegeteld. Een duidelijk onderscheid tussen 'stinsbezoekers' en 'tijdelijke expositiebezoekers' is nog niet gemaakt. Een veilige aanname, gebaseerd op ervaring, is dat rond de helft van de bezoekers specifiek voor de Schierstins als gebouw en stinzenfloratuin komt en de andere helft voor tijdelijke kunsttentoonstellingen, concerten, lezingen en theater. Deze activiteiten, die een breed draagvlak hebben in de regio, zullen in de komende periode voortgezet worden.

In een tijd dat de gemeentelijke overheid de neiging heeft zich terug te trekken op de wettelijke taken, heeft een stichtingsbestuur als dat van de Schierstins zorgen over de toekomst. Ondanks de goede relatie met de gemeente Dantumadiel als huisbaas en eigenaar van de Schierstins en de representatieve rol die de Schierstins op gemeentelijk niveau heeft, is het bestuur voor de moeilijke taak gesteld aangekondigde bezuinigingen voor de komende jaren op te vangen, met behoud van zoveel mogelijk activiteiten. Vrijwilligers zijn daarbij onmisbaar voor een instelling als de Schierstins, maar de professionele manager/cultureel medewerker is onontbeerlijk gezien de waardering voor het cultureel programma door de bezoekers en voor de continuïteit in de dienstverlening. Die dienstverlening breidt uit, er komen meer taken bij. Dat vraagt bemensing en niet alles kan worden overgelaten aan vrijwilligers.

Met de inrichting van De lêste Fryske Toerstins is de Schierstins een Provinciaal Archeologisch Steunpunt geworden met de nadruk op de geschiedenis van stinzen en staten in Fryslân. Daarnaast is de stins, na het verdwijnen van de VVV bij het NS station, een Toeristisch Informatie Punt geworden, dat toeristen in Feanwâlden de weg moet wijzen in de Noordelijke Friese Wouden.

De Schierstins heeft een cultuurhistorische en toeristische centrumfunctie in Feanwâlden en het bestuur gaat die verantwoordelijkheid voor de periode 2017-2022 graag weer aan.

VAN VERDEDIGINGSWERK NAAR CULTUREEL CENTRUM

KORTE GESCHIEDENIS

Van verdedigingswerk naar cultureel centrum

De Schierstins is de enige bewaard gebleven torenstins van Noord-Nederland. Het gebouw stamt uit de 13de of het begin van de 14de eeuw en is gebouwd als verdedigbare woontoren.

Wie de opdracht tot de bouw gaf is onbekend. Wellicht was het een lid van de familie Idszengha. Aan het begin van de 15de eeuw is de stins een uithof geworden van klooster Klaarkamp in Rinsumageest. Na de onteigening van kloosterbezittingen in 1580, werd de Schierstins door verschillende families bewoond. De verdedigingsfunctie verviel in de 16de eeuw en de bewoners maakten er een statig huis van, door middel van een aanbouw. Er werden in de loop van de volgende eeuwen diverse bouwkundige veranderingen aangebracht. Aan het begin van de 20ste eeuw was het gebouw tot een ruïne vervallen, maar werd in 1906 gerestaureerd. Meer informatie is te vinden in het recent verschenen boek van Erwin Boers: “De Schierstins, middeleeuws torenkasteel in Feanwâlden”.

In 1960-65 vond de tweede restauratie plaats. Na deze restauratie trok de stins steeds meer toeristen en in 1984 werd de Stichting Cultureel Centrum De Schierstins opgericht. De stins was toen al aangewezen als rijksmonument.

In 1991 werd de Schierstins opnieuw vernieuwd. Er werd aandacht besteed aan de kelder, waarvan de bogen na de restauratie prachtig zichtbaar zijn gemaakt. In 1999 werd de tentoonstelling ‘*Ljocht en Skaad, midsieuske boukeunst en it kerstenjen*’ ingericht, met veel aandacht voor kerken en kloosters in de Middeleeuwen. Inmiddels wordt er in de regio op meer plaatsen aandacht besteed aan de kloostergeschiedenis. In de Schierstins is de nadruk komen te liggen op de eigen geschiedenis van de Schierstins en van de stinzen in Fryslân.

In het beleidsplan 2010-2016 is een ambitieus vernieuwingsplan opgezet, bestaande uit een uitbreiding van de stins met een foyer en een geheel nieuwe inrichting en aanpak van de vaste expositie. Ondanks de moeizame economische toestand en bezuinigingen op cultuur is het bestuur erin geslaagd de plannen vrijwel geheel binnen deze beleidsperiode te realiseren, mede dankzij de financiële steun van overheden en particuliere fondsen.

In 2015 werd de nieuwe vaste tentoonstelling *De laatste Friese torenstins* geopend. Deze presentatie laat het verhaal van de Schierstins zelf zien.

De tentoonstelling heeft vijf pijlers.

- Het verschijnsel STINS, het verdedigbare huis, in Fryslân, Nederland en daarbuiten.
- De bouwgeschiedenis van de Schierstins
- Oorlog en de stins
- Bewonersgeschiedenis
- De stinzenplantentuin

In 2016 werd ook de laatste vernieuwing van de Schierstins, de nieuwe keuken, afgerond.

DRIE HOOFDTAKEN

De Stichting De Schierstins stelt zich drie hoofdtaken. Het gebouw en zijn historie staat door de uniciteit van de laatste torenstins in Fryslân centraal. Naast de vaste tentoonstelling De lêste toerstins vertelt uiteraard het gebouw zelf zijn verhaal. De tweede taak bestaat uit de wisselexposities en andere culturele activiteiten, waarvoor de programmacommissie verantwoordelijk is. Als derde poot is er de tuin met stinzenflora, de typische flora voor de statige oude huizen uit vroeger eeuwen. Dit levende erfgoed vraagt veel aandacht, kennis en tijd van een actieve groep gespecialiseerde vrijwilligers.

Historie: de stins: informatie voor het publiek

De film in de toren vertelt de bezoeker de geschiedenis van de stins terwijl hij/zij zich in diezelfde toren bevindt. Dat geeft een extra beleving aan de historie. Daarnaast zijn er twee boeken over de Schierstins en de Friese stinzenhistorie, één van de hand van Jaap van der Boon: De Schierstins: een ongekende schat (2008) en één uit de serie archeologische steunpunten van de hand van Erwin Broers (2016). Via deze twee boeken en de expositie krijgt de bezoeker een compleet beeld van de bijzondere torens, waarvan er zoveel in Fryslân hebben gestaan, maar waarvan er nog maar één en wel in Feanwâlden te bezichtigen is. Het bestuur stelt zich tot doel het bijzondere karakter van dit bijzondere middeleeuwse gebouw breder in Fryslân uit te dragen en neemt zich voor daarvoor een PR-campagne op te zetten.

Cultureel beleid: programmacommissie

Wisselexposities en activiteiten

De Schierstins is het toneel van wisselexposities en activiteiten. Samen vormen zij de culturele hoofdtak van De Schierstins. De groep die de commissie wil bereiken is gelijk aan de bezoekersgroep van de Schierstins: de iets oudere cultuurliefhebber c.q. cultuurtoerist uit de ruime regio. De programmacommissie wil in deze beleidsperiode in de programmering extra de nadruk leggen op de relatie met de Middeleeuwse toren van de Schierstins, naast de beide andere speerpunten de stinzenfloratuin en Theun de Vries.

Wisseltentoonstellingen

Jaarlijks worden in De Schierstins ongeveer negen wisseltentoonstellingen georganiseerd over kunst, verzamelingen of historie. Daarbij wordt een keuze gemaakt om de interesses van een breed publiek te dienen. Eens per jaar is er in ieder geval één expositie met een directe link met Feanwâlden e.o. Een kunstenaar uit Feanwâlden e.o., een groep amateurkunstenaars uit de omgeving of een onderwerp uit de omgeving. Er wordt geen hanggeld gevraagd. Bij verkoop van tentoongestelde kunstwerken brengt de Stichting De Schierstins wel een verkoopprovisie in rekening. Daardoor en dankzij entreegelden heeft de organisatie van wisseltentoonstellingen gemiddeld genomen een klein batig saldo.

Concerten

Er vinden jaarlijks gemiddeld acht concerten plaats van klassieke tot popmuziek. De programmacommissie zorgt voor een gevarieerd programma. De concerten worden doorgaans goed bezocht. De programmacommissie zoekt jaarlijks naar een mix in de programmering waarbij de liefhebber van kleinschalige, intieme theater- en muziekkuitvoeringen bediend wordt. De bezoekersdoelgroep is in de eerste plaats lokaal/regionaal, maar heeft in de praktijk een provinciale uitstraling. De theater- en muziekactiviteiten kenmerken zich door kwaliteit en een *mid-price*.

Lezingen

Ongeveer vier keer per jaar wordt een lezing gehouden over uiteenlopende onderwerpen. Een keer per jaar wordt de lezing verzorgd door het Theun de Vries Genootschap. Het TdVG en eventuele andere gebruikers van de grote zaal van de stins betalen daarvoor een huurprijs.

Theater

Er is regelmatig theater te zien in De Schierstins, waaronder enkele kindervoorstellingen in voor- en najaarsvakanties. De kosten voor de kindervoorstellingen worden zo laag mogelijk gehouden om alle kinderen in de omgeving de gelegenheid te geven op jonge leeftijd een theaterervaring op te doen. Doorgaans leveren de kindervoorstellingen geen batig saldo op, maar de overweging dat het belangrijk is ook jonge kinderen in aanraking te brengen met theater heeft het bestuur doen besluiten vooralsnog toch deze voorstellingen tegen een lage entree aan te bieden.

Huwelijken.

Er worden elk jaar maximaal acht huwelijken voltrokken in De Schierstins. Daarbij verleent de cultureel medewerker bodediensten en vrijwilligers zorgen voor de ontvangst. De historische omgeving en fraaie tuin hebben al jaren een grote aantrekkingskracht op de trouwlustigen uit de omgeving.

Wandel- en fietstochten

Er wordt elk jaar een wandeltocht georganiseerd door het Theun de Vries-genootschap en er zijn jaarlijkse fietstochten, met steeds een ander thema. Uit de groeiende reeks bestaande tochten wordt een keuze gemaakt. Routekaartjes zullen in druk uitgebracht worden, zodat de tochten ook voor individuele bezoekers verkrijgbaar zijn in combinatie met een Schierstinsarrangement.

Al deze activiteiten stemmen naar aantal en respons tot tevredenheid. De huidige koers van beleid ten aanzien van wisselexposities en activiteiten wordt de komende jaren verder uitgebouwd.

Schierstins met Bosgeelster

Stinzenflora: de tuincommissie

De tuincommissie wordt gevormd door een actieve groep vrijwilligers. Zij ziet als haar belangrijkste taak het in stand houden en uitbreiden van de tuin met stinzenflora, de typische voorjaarsbloemen die rond stinzen en states groeien en bloeien. In het voorjaar wordt de tuin van de Schierstins veel bezocht door tuinliefhebbers (of liefhebbers van Stinzenflora). De tuincommissie onderhoudt nauw contact met andere tuinen en participeert in een samenwerkingsverband met andere stinzenfloratuinen, de stinzenfloramonitor, waarbij op internet wordt bijgehouden waar welke bloem op een bepaald moment bloeit

De tuincommissie verzorgt in het stinzenplantenseizoen ook rondleidingen door de tuin en informeert geïnteresseerden via Dorpskompas. De commissie onderhoudt de tuin gedurende het hele jaar, doet studie naar de verschillende planten, signaleert problemen en probeert hiervoor concrete oplossingen te zoeken in samenspraak met de gemeente als eigenaar van de grond, de tuin en de stins.

Zo zal in 2017 een kleine uitbreiding aan de noordkant gerealiseerd worden.

Schierstins met Groot Hoefblad

SWOT ANALYSE

Sterke punten De toren is uniek. In Noord Nederland is geen andere gave torenstins in bouwtechnisch goede staat. De Schierstins is een Provinciaal Archeologisch Steunpunt. Publieksinformatie over de Schierstins als gebouw is in de nieuwe vaste expositie goed op peil. De tuin met stinzenflora, die een eenheid vormt met de toren. De stins is het hele jaar geopend. Er is voldoende gratis parkeerruimte. Er is ruimte én een programma voor groepen. Er zijn horecamogelijkheden voor groepen en individuele bezoekers. Er zijn veel vrijwilligers. Er is een Freonenstichting die incidenteel projecten kan ondersteunen. De veiligheid van het gebouw is op orde. De Schierstins is per openbaar vervoer goed bereikbaar (NS en bussen) Bewegwijzering voor wegverkeer is goed. Er zijn twee goede publieksboeken te koop over de Schierstins. Er is een zaal voor wisselexposities. De exposities worden doorgaans goed bezocht. Er zijn verschillende activiteiten voor kinderen. De toegankelijkheid voor lichamelijk beperkte bezoekers is verbeterd bij de laatste vernieuwing, de aanbouw van de foyer. Samenwerking met andere organisaties: Markant, St. Friese Staten en Stinzen, Nederlandse Kastelenstichting, Theun de Vries genootschap. De goede relatie met de gemeente.	Zwakke punten Openingstijden zouden ruimer mogen zijn. Afhankelijkheid van vrijwilligers. Vergrijzing van de vrijwilligers. PR rond de historische uniciteit van de stins. Er wordt niet actief geworven voor groepsbezoek. Er is geen educatief programma voor scholen. Onderhoud van een historisch gebouw is een voortdurend aandachtspunt. De toegankelijkheid voor lichamelijk beperkte bezoekers blijft zwak, maar is gezien het historisch karakter van het gebouw onvermijdelijk.
Kansen Nieuwe foyer en keuken leveren betere exploitatiemogelijkheden. Museumwinkel kan uitgebreid worden met nieuwe artikelen en diensten. Feanwâlden wordt beter ontsloten door de Centrale As. Verzilvering van het publiek: 55+ bezoekers vormen een goed en relatief kapitaalkrachtig museumpubliek Werving voor meer groepen. De nieuwe educatiegroep ontwikkelt materiaal voor scholen en individuele kinderen. Meer samenwerking binnen netwerkorganisaties in de regio. Uitbouwen van de bestaande samenwerkingsverbanden. De toenemende belangstelling voor cultuurtoerisme biedt duidelijke kansen voor de Schierstins. Beleving van de authenticiteit van de Schierstins. Campagne om de stins als uniek opgesteld erfgoed te promoten. Vergroting van commerciële activiteiten. Inzet sociale media in de PR	Bedreigingen Onevenwichtige samenstelling van het publiek. Eenzijdige afhankelijkheid van gemeentelijke subsidie. De gemeente wil de structurele subsidie met 25% verminderen Geen structurele sponsors en regionaal ook weinig mogelijkheden daarvoor.

Op deze en volgende pagina's worden verschillende aspecten uit de SWOT analyse nader beschreven en naar beleidsvoornemens voor de toekomst vertaald. Onderwerpen die aan de orde komen zijn de publieksamenstelling, de samenwerkingsverbanden, communicatie en PR, programmacommissie en cultureel beleid, educatie en bedrijfsvoering.

OPBOUW PUBLIEK

De Schierstins heeft jaarlijks tussen de 3000 en 5000 bezoekers. De bezoekersaantallen worden per activiteit met de hand bijgehouden. Er wordt geen publieksonderzoek gedaan, zodat de analyse van de publieksamenstelling alleen op jarenlange ervaring gebaseerd is.

Individuele bezoekers

60+	ca 55%
18-60 jaar	ca 30%
Jongeren 12-18 jr.	ca 5%
Kinderen <12 jaar	ca 10%

Groepsbezoek

60+	ca 55%
18-60	ca 25%
12-18	ca 5%
<12	ca 10%

De verblijfsduur is 45 minuten tot 1,5 uur en het herhalingsbezoek van individuele bezoekers uit Noordoost Fryslân is groot. De Schierstins is, mede door het tentoonstellingsbeleid dat veel aandacht heeft voor kwaliteit uit de regio, sterk geworteld in het culturele klimaat van Noordoost Fryslân. Groepsbezoeken aan musea en cultuur-toeristische attracties zijn traditioneel geconcentreerd in voor- en naseizoen. Door de toeristische aantrekkingskracht van de regio ligt de nadruk van de individuele bezoekers op juli en augustus.

Er is een ontvangstruimte in de Theun de Vrieskamer voor 10-15 personen. Na de laatste vernieuwing biedt de aangebouwde foyerruimte zitplaatsen voor maximaal 25 personen. Vanuit de nieuwe foyer heeft de bezoeker een weids uitzicht over de stinzentuin en ruim zicht op de plaats waar ooit klooster Klaarkamp heeft gestaan. Horecavoorzieningen voor individuele bezoekers worden geleidelijk uitgebreid. Het aanbod bestaat uit koffie en thee, (fris)drank, koek en (te reserveren) taart. De bezoekers worden van koffie ed. voorzien door de vrijwilligers die ook de balie bemensen en toelichting op de expositie geven.

In de komende beleidsperiode zullen de cijfers extra bezoekers laten zien, omdat de nieuwe expositie aansluit bij de bijzondere aard van het gebouw en er nieuwe groepen bezoekers zullen worden aangesproken door het verbeterde aanbod. De Schierstins wil vooral de aandacht richten op schoolklassen. Nieuw te ontwikkelen educatieve programma's die aansluiten op leerdoelen in het primair onderwijs zullen daarbij gebruikt worden.

Toegankelijkheid

Bezoekers met rollator of kinderwagen kunnen de benedenverdieping van de Schierstins goed bezoeken. Er is een toilet beschikbaar voor lichamelijk beperkte bezoekers. Ook rolstoelgebruikers kunnen het gebouw goed binnenkomen. Er is geen lift, wel een traplift, naar de eerste verdieping. Voor rollatorgebruikers en wandelwagens is die barrière met hulp wel te nemen. Voor rolstoelgebruikers wordt dat moeilijker, omdat de bezoekers uit de rolstoel en in de stoel van de traplift moet stappen.

De tweede verdieping in de toren is voor rolstoelgebruikers niet toegankelijk.

In de tuin zijn trapjes en opstapjes vermeden. De schelpenpaden zijn toegankelijk voor kinderwagens, rollators en rolstoelen.

SAMENWERKINGSVERBANDEN

Markant Friesland

Noordoost Friesland is een markant gebied; opvallend door het landschap, de geschiedenis en de cultuur. 29 musea uit Achtkarspelen, Dongeradeel, Dantumadeel, Ferwerderadiel, Kollumerland c.a. en Tytsjerksteradiel hebben hun krachten gebundeld binnen Markant Friesland. De Schierstins is daar één van. Markant heeft zich in de afgelopen jaren ontwikkeld tot een sterk merk en een effectief samenwerkingsverband. Eén van de samenwerkingsprojecten is de kinderactiviteit rond de kinderen Mark & Ant.

Mark & Ant: The Game

Sinds 1 mei 2015 is door stichting Markant Friesland een nieuw educatief spel voor de jeugd gelanceerd. Mark en Ant, onze ondeugende, jeugdige gidsen, laten kinderen van groep 5 t/m 8 van het basisonderwijs, kennis maken met cultureel erfgoed. Met behulp van een smartphone of tablet, laten ze kinderen aan de hand van speelse en leerzame opdrachten zien hoe leuk een museum kan zijn. Mark & Ant kom je tegen in een aantal musea van Markant Friesland: Het Kokelhûs van Jan en Sjut, het Skûtsjemuseum, Streekmuseum/Volkssterrenwacht, Fiskershúske, Museum Dokkum, Fogelsangh State, de Kruidhof, de Schierstins, de Sûkereij, Oudheidkamer Mr. Andreae, Korenmolen de Hoop. Het project is mede ontwikkeld door Freed Interactive en illustratrice Vera Damhuis. In de Schierstins is de papieren versie van deze game Mark en Ant beschikbaar. De kinderen kunnen hier en in nog meer musea van Markant Friesland met pen en papier in de hand een speurtocht doen met Mark en Ant.

Stichting Friese Staten en Stinzen

Voor de Schierstins is de Stichting Staten en Stinzen vooral een platform voor ontmoeting met andere gebruikers/eigenaren van adellijke gebouwen in Fryslân. Er is een jaarlijkse avond met spreker in november. Zo nu en dan zijn er gezamenlijke projecten vanuit deze stichting. Zo is eerder een driedelige serie boekjes over de staten, stinzen en stadshuizen in Fryslân uitgebracht. Vanaf 2016 participeert De Schierstins in het educatief project Stins! voor het basisonderwijs.

Theun de Vries Genootschap

Het Theun de Vries Genootschap, dat de herinnering aan de in Feanwâlden geboren schrijver Theun de Vries in ere houdt, is nauw verbonden met De Schierstins. Het genootschap houdt de Theun de Vrieskeamer met zijn aan de auteur gewijde vitrines bij de tijd, in samenwerking met De Schierstins. Bovendien organiseert het de jaarlijkse Theun de Vrieslezing en –dorpswandeling in of vanuit De Schierstins. Zelf organiseert De Schierstins in samenwerking met het genootschap de jaarlijkse Theun de Vriesboekendag.

Hoewel de schrijver al meer dan tien jaar geleden overleden is, is Theun de Vries nog niet in de vergetelheid geraakt. In 2016 nog werd zijn roman *Moergrobbe/Het Raadselrijk* over de schilder Jeroen Bosch, herdrukt en een musical over zijn roman ‘Het meisje met het rode haar’ opgevoerd in vele schouwburgen in Nederland. De mogelijkheden voor een wandel-app rond Theun de Vries worden in de nieuwe beleidsperiode onderzocht.

Museumfederatie Fryslân

De Stichting de Schierstins onderhoudt warme contacten met de Museumfederatie Fryslân en werkt met hen samen waar mogelijk. De Schierstins is echter geen lid van de Federatie, omdat aan lidmaatschap de inspanningsverplichting is verbonden te werken aan opname in het Museumregister. Omdat de Schierstins geen eigen collectie heeft, komt zij daarvoor niet in aanmerking. De Schierstins sluit wel aan bij de activiteiten van de Federatie en daarmee van de musea in Fryslân. Zo doet de stins mee aan kinderactiviteiten als Help Pake en Beppe de vakantie door.

Regiomarketing en Toerisme Noord-Oost Friesland

Als opvolger van de VVV-organisatie in Noord-Oost Fryslân hebben de betrokken gemeenten gekozen voor een nieuwe organisatie, ‘Regiomarketing en Toerisme Noord-Oost Friesland’, kortweg RMT NOF.

Deze organisatie belegt enkele avonden per jaar voor alle toeristische bedrijven en instellingen, waarbij ze onder andere op een gemakkelijke wijze folders en ander pr-materiaal kunnen uitwisselen. Bovendien geeft RMT NOF cursussen. De Schierstins is vrijwel altijd bij die avonden aanwezig en heeft onder andere meegedaan aan cursussen in het omgaan met Facebook.

Stichting Wetterwâlden Bûtenfjild

De Stichting Wetterwâlden Bûtenfjild is een netwerkorganisatie die de toeristische infrastructuur van het moerassige gebied ten noorden van Feanwâlden wil verbeteren. Bij de ontwikkeling van een kaart met fiets-, wandel- en vaarroutes is de Schierstins intensief betrokken. Samenwerking heeft intussen al geresulteerd in een nieuwe wandeltocht ‘Wetterwâlden’ vanaf de Schierstins en in een kunstexpositie met dezelfde titel. Het gebied is in toeristisch opzicht nog volop in ontwikkeling en de Schierstins wil van die ontwikkeling meeprofiteren, o.a. door van de wandeltocht een jaarlijks gebeuren te maken.

EDUCATIE

Een educatiecommissie met leden uit bestuur en vrijwilligersgroep met onderwijsachtergrond ontwikkelt een geheel vernieuwd educatief aanbod voor het primair onderwijs. Dat sluit aan bij het streven meer informatie over het gebouw te verspreiden en bredere groepen van de samenleving te informeren over de stins.

De Schierstins zal met dit project, en andere nog te ontwikkelen programma's, meer aandacht van het primair onderwijs trekken. Doel is dat alle basisschoolleerlingen in Feanwâlden en omringende dorpen, minstens één maal in groepsverband een bezoek aan de Schierstins brengen.

Een educatiecommissie met leden uit bestuur en vrijwilligersgroep met een onderwijsachtergrond ontwikkelt een geheel vernieuwd educatief aanbod voor het primair onderwijs. Dat sluit aan bij het streven meer informatie over het gebouw, de tuin en de verschillende functies door de jaren te verspreiden en bredere groepen van de samenleving te informeren over de stins.

In samenwerking met Museumfederatie Fryslân, Erfgoed-onderwijs.frl en collega's van Dekamastate en museum Prinsessehof, wordt in 2016 en 2017 gewerkt aan het schoolbrede lesprogramma: Stins! De programmapilot wordt gedraaid in het najaar van 2017 en is vanaf februari 2018 beschikbaar voor het basisonderwijs. Het nieuwe aanbod moet aansluiten op de nieuwe vaste presentatie in De Schierstins en moet bij voorkeur tot stand komen als onderdeel van het archeologisch steunpunt. Voor de uitvoering van de 'stinslessen' in De Schierstins moeten vrijwilligers worden geworven. Het nieuwe educatieve aanbod moet bij de basisscholen in Fryslân bekend worden gemaakt. Dit kan door persaandacht te zoeken, een nieuwsbrief via email te sturen aan de basisscholen en de activiteit aan te melden bij het Kultuerfilter, dat bij Keunstwurk is ondergebracht. Het educatief aanbod voor volwassenen bestaat uit rondleidingen door de beheerder en twee vrijwillige gidsen en de informatievoorziening in de permanente tentoonstelling. Dit voldoet goed en het bestuur streeft, behalve in de in §3.4 genoemde vernieuwing van de vaste expositie, niet naar een uitbreiding van het educatief aanbod voor volwassenen.

De Schierstins wil met dit project de aandacht van het primair onderwijs trekken. Doel is dat alle basisschoolleerlingen in Feanwâlden en daarnaast ongeveer vijftig groepen in drie jaar tijd, twee of drie keer in schoolgroepsverband een bezoek aan de Schierstins brengen. Om dit te bereiken sluit het programma aan bij de leerdoelen* van het primair onderwijs, wordt het lesprogramma schoolbreed aangeboden (groep 1 t/m groep 8)** en is het bovendien lesstof vervangend.

Dit nieuwe aanbod sluit aan op de nieuwe vaste presentatie in De Schierstins en moet bij voorkeur tot stand komen als onderdeel van het archeologisch steunpunt. Voor de uitvoering van 'Stins!' moeten vrijwilligers worden geworven en getraind worden.

Het educatief aanbod voor volwassenen bestaat uit rondleidingen door de beheerder en de informatievoorziening in de permanente tentoonstelling. Dit voldoet goed en het bestuur streeft, behalve in de in §3.4 genoemde vernieuwing van de vaste expositie, niet naar een uitbreiding van het educatief aanbod voor volwassenen.

*In de Tussendoelen & leerlijnen (Tule) voor het primair onderwijs van het SLO, nationaal expertisecentrum voor leerplanontwikkeling staat o.a. het volgende: Kerndoel 40 (verscheidenheid en eenheid), Kerndoel 41 (bouw en voortplanting van planten), Kerndoel 56 (objecten uit het verleden & rituelen en gebruiken) en Kerndoel 52/53 tijdvak 'Regenten en Vorsten' specifiek canon venster 'Buitenplaatsen' voor groep 7 en 8.

** Het lesprogramma is opgebouwd rond het thema 'Staten en Stinzen'.

- Voor groep 1 en 2 ligt de nadruk op het leven in en om de state of stins. In hoofdzaak het plantenleven, de diversiteit aan organismen en de verschillen tussen vroeger en nu.
- Voor groep 3, 4, 5 en 6 ligt de nadruk op de verzorging en voortplanting van planten/dieren rond de state of stins, het dagelijks leven van de bewoners en de verschillende functies van de state of stins
- Voor groep 7 en 8 ligt de nadruk op de tuinen rond de state, het onderhoud en de voortplanting van planten. De architectuur, bouw en herbouw van de state of stins. De bewoners en personeel van de state of stins.

Vanaf 2017 worden middeleeuwse kinderfeestjes, aangepast aan de nieuwe vaste expositie, door een vrijwilligersgroep aangeboden.

COMMUNICATIE EN PR

De huidige communicatie van De Schierstins bestaat uit persberichten naar de lokale en regionale media, de website en de verspreiding van flyers en culturele programmakaarten in Feanwâlden en noordoost Fryslân.

Deze media werken goed zoals blijkt uit de bezoekersaantallen die op de verschillende tentoonstellingen en activiteiten afkomen.

De persberichten, website, programmakaarten en Facebookberichten zijn bijna uitsluitend gericht op de wisselende tentoonstellingen en activiteiten. De folders leggen de nadruk op de historie, de permanente tentoonstelling, de stinzenplanten en Theun de Vries. De vaste tentoonstelling *De lêste Fryske Toerstins* draagt de boodschap dat de Schierstins een uniek gebouw is, goed uit. Belangrijk is wel om de bekendheid buiten Feanwâlden te vergroten, zodat bezoekers ook daadwerkelijk de informatie van deze tentoonstelling tot zich kunnen nemen.

De boodschap dat De Schierstins als enige nog bestaande torenstins uniek erfgoed is, wordt nog te weinig uitgedragen. In de komende jaren moet PR erop gericht zijn juist deze karakteristieken van De Schierstins te benadrukken. Dit is een logisch gevolg van werkzaamheden die het bestuur heeft laten uitvoeren om meer nadruk te leggen op de historie en het belang van de Schierstins als gebouw.

Het moet duidelijk worden dat De Schierstins naast haar betekenis als cultureel centrum voor Feanwâlden en omgeving, in historische zin betekenis heeft voor iedereen. In Noord-Nederland en vooral in Fryslân moet algemeen bekend worden dat De Schierstins toegankelijk is voor bezoekers en dat je er iets kunt leren over stinzen in het algemeen en de Schierstins in het bijzonder.

Een PR campagne moet, gezien de financiële toestand van de Schierstins, grotendeels bestaan uit free publicity via persberichten, social media en website.

De website is vernieuwd en wordt qua lay-out en inhoud regelmatig geactualiseerd.

Communicatie via de social media moet systematisch volgens een nog te schrijven social media plan worden aangepakt. De cultureel medewerker/beheerder volgt cursussen en workshops om de ontwikkelingen op het gebied van sociale media bij te houden.

BEDRIJFSVOERING

Toegangsprijzen

Toegangsprijzen (2016)	Schierstins	Sûkerei	Menkema-borg	Fogelsangh State	Dekema state
Volwassenen	3,50	5,00	6,00	5,00	3,50
<5jr	Gratis	2,50	gratis	gratis	gratis
6-12	1,00	2,50	2,00	2,50	1,00
65+	3,50	5,00	6,00	5,00	2,50
CJP	N.v.t.	N.v.t.	4,50	N.v.t.	N.v.t.
SMK	N.v.t.	N.v.t.	Gratis	N.v.t.	N.v.t.
Groep	2,50	5,00	4,50	--	2,00

Vergelijking met andere musea en staten/stinzen in Noord Nederland leert dat de entreeprijzen redelijk in de pas lopen met die van vergelijkbare huizen. Met 3,50 zit de Schierstins aan de onderkant van de markt, maar gezien de omvang van huis en tuin is het wel een marktconforme prijs. Van de vergeleken instellingen hanteert alleen Dekemastate een 65+ korting, ook daarmee werkt de Schierstins in de lijn van de collega-instellingen die steeds minder aan deze vorm van leeftijdsdiscriminatie lijken te willen doen.

De Museumkaart wordt alleen nog geaccepteerd in musea die opgenomen zijn in het Museumregister. Dat staat echter alleen open – en dan nog op strenge voorwaarden - voor musea met een eigen collectie. De Schierstins heeft geen of nauwelijks eigen collectie en komt daarom niet in aanmerking voor aansluiting bij de Stichting Museumkaart.

Huisvesting

Stichting De Schierstins huurt huis en tuin van de gemeente Dantumadiel met de opdracht het geheel cultureel en educatief te exploiteren ten behoeve van de (plaatselijke) bevolking en de toeristen.

ORGANISATIE

Bestuur

De Stichting De Schierstins heeft een bestuur, bestaande uit ten minste zeven leden: een voorzitter, penningmeester en secretaris met twee algemene bestuursleden en twee bestuursleden voor de culturele activiteiten. Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Dantumadiel heeft het permanent recht een bestuurslid te benoemen. Het bestuur formuleert het beleid en is verantwoordelijk voor de uitvoering.

Het stichtingsbestuur van De Schierstins geeft leiding aan de manager/cultureel medewerker (0,58 fte). Hij voert de volgende taken uit:

- het verzorgen van rondleidingen
- het verzorgen van de publiciteit rond het culturele programma
- het (laten) verzorgen van onderhoud aan het gebouw, terrein en inventaris
- het verrichten van bodewerk tijdens huwelijksvoltrekkingen in de Schierstins
- het beheren van de website
- het aansturen en ondersteunen van de 45-50 vrijwilligers en het vrijwilligerswerk
- het bijwonen van bestuursvergaderingen

STICHTING FREONEN FAN DE SKIERSTINS

Ter ondersteuning van de Schierstins en haar activiteiten is er een vriendenstichting opgericht. Donateurs van de Stichting schenken jaarlijks een bedrag van minimaal 12,50. Incidenteel kan een beroep gedaan worden op deze stichting voor bijzondere, niet structurele investeringen. Het beleid van de Freonen-stichting is erop gericht de Schierstins te ondersteunen in die uitgaven die niet uit de normale exploitatie of structurele subsidies kunnen worden betaald. Bij de verbouwing en herinrichting in de vorige beleidsperiode hebben de Freonen een substantiële bijdrage gedaan.

VRIJWILLIGERSBELEID

De Schierstins heeft 40-50 vrijwilligers. Er wordt geen vrijwilligerscontract gehanteerd. Er wordt van de vrijwilligers geen Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) gevraagd.

Nieuwe vrijwilligers worden ingewerkt door de cultureel medewerker en door ervaren vrijwilligers. Er is instructiemateriaal aanwezig om nieuwe vrijwilligers informatie te geven over de geschiedenis van de stins en over de actuele wisselexpositie, zodat zij de bezoekers correct kunnen voorlichten.

Vrijwilligerstaken in de Schierstins:

- baliewerk tijdens openingstijden Schierstins
- het verzorgen van consumpties tijdens concerten, lezingen, officiële openingen van exposities en bij ontvangst grotere groepen
- hulp bij het opzetten/opruimen van het podium, het sjouwen van stoelen en het verzorgen van de geluids- en belichtingstechniek tijdens concerten en lezingen
- bezorgen van folders bij diverse musea en instellingen/bedrijven in de toeristische sector
- het uitstippelen van een route voor de jaarlijkse fietstocht
- kleine onderhouds- en technische werkzaamheden
- licht administratief werk
- het beheer van het freonen -/ donateurbestand

Een aparte groep vrijwilligers vormt de tuincommissie, bestaande uit vijf personen (zie pagina 13)

Eenmaal per jaar nodigt het bestuur de vrijwilligers uit voor een uitstapje. De vrijwilligers zijn verzekerd voor wettelijke aansprakelijkheid en ongevallen tijdens de werkzaamheden.

Het aantal taken voor de vrijwilligers en voor de medewerker neemt toe. Er is een grotere druk om de ruimten van de stins meer commercieel te exploiteren als ontvangstruimte bij feesten, trouwerijen en begrafenissen. Dat vraagt om veel extra menskracht in de openstelling begeleiding en horeca-activiteiten, die binnen het huidige vrijwilligersbestand moeilijk te realiseren is. Het bestuur wil in de komende periode het aantal vrijwilligers uitbreiden en zal daarvoor een wervingscampagne starten.

Als ondersteuning van de vrijwilligerstaken stelt het bestuur zich ten doel een deskundigheidsbevorderingsprogramma voor de vrijwilligers op te stellen, waarbij het gastheer/vrouwschap voorop staat.

Met het groter wordende takenpakket nemen ook de werkzaamheden en verantwoordelijkheden voor de vrijwilligers toe. Het bestuur zal in de komende periode een commissie samenstellen om een eigentijds vrijwilligersbeleid op te zetten.

FINANCIËN EN VERZEKERINGEN

Financiën zijn een grote zorg voor het bestuur. De gemeente Dantumadiel heeft voor de komende jaren substantiële bezuinigingen aangekondigd die de bedrijfsvoering ernstig belemmeren.

De subsidie wordt in drie opeenvolgende jaren met bijna € 2600 ingekort. Dat betekent dat De Schierstins in 2019 structureel ca. € 7700 minder krijgt t.o.v. 2014. Op een subsidie van ca. € 30.000 is dat vanaf 2019 25% minder. Uiteraard probeert het bestuur wegen te vinden om de eigen inkomsten te vergroten en tegelijkertijd kosten te besparen.

De Schierstins genereert nu al een deel van de inkomsten zelf, uit entreegelden voor Schierstins en theater/concerten, horeca-activiteiten en provisie van verkocht werk tijdens wisselexposities.

Verkopen in de museumwinkel kunnen worden uitgebouwd, bijvoorbeeld met fiets- en andere kaarten als ondersteuning van het toeristisch steunpunt, en (tweedehands) boeken van Theun de Vries (i.s.m. plaatselijke boekhandelaren). Ridderspeelgoed, als impulsaankopen na een opwindend bezoek aan de tentoonstelling, en een collectie kleine verkoopbare kunstvoorwerpen van kunstenaars uit de omgeving.

Om ook buitenlandse toeristen goed te kunnen ontvangen, neemt het bestuur zich voor de zaalteksten en folders te vertalen in het Engels en eventueel Duits.

Uitbreiding van horeca-activiteiten, verhuur van de Schierstins voor vergaderingen en bijeenkomsten, faciliteren van begrafenissen, maar ook van kleine feesten en partijen, behoren tot de mogelijkheden die verder onderzocht worden in de komende tijd. Het thema Middeleeuwen kan daarbij ook nog verder worden uitgewerkt.

Er liggen wellicht mogelijkheden in te ontwikkelen arrangementen in samenwerking met omringende instellingen en bedrijven.

De balie werkt zonder een geavanceerd kassasysteem. Verkopen worden handmatig bijgehouden. Voor de omzetten die tot nu toe gerealiseerd worden, is dat afdoende. Een iets uitgebreidere kassa met meer artikelgroepen zou wel meer inzicht kunnen geven in de samenstelling van de bezoekersgroep en de verkoop van de verschillende artikelen.

De Stichting De Schierstins heeft naast de gebruikelijke verzekeringen een aansprakelijkheidsverzekering voor de vrijwilligers, een bestuursaansprakelijkheidsverzekering en een verzekering voor de wisseltentoonstellingen inclusief vervoer ('van spijker tot spijker') van € 34.000.

Tot slot zal het bestuur onderzoeken of er provinciale subsidiemogelijkheden zijn voor de Schierstins, omdat de stins als laatste overgebleven torenkasteel van Fryslân van een cultureel belang is in de provincie dat het gemeentelijk belang overstijgt. Ook de culturele activiteiten hebben een ruimer regionaal bereik dan de gemeente Dantumadiel alleen.

VEILIGHEID

De Schierstins heeft een beveiligingssysteem met bewegings- en warmtesensoren. Een alarmmelding gaat rechtstreeks naar de alarmcentrale, die vervolgens contact opneemt met één van de bestuursleden die de melding controleert. Voor de veiligheid van publiek en personeel zijn de nodige voorzieningen getroffen, zoals vluchtroutes met noodverlichting, brandmelders en brandblussers volgens bestaande voorschriften en eisen van de verzekering en de brandweer. Er is een ontruimingsplan en er worden geregeld oefeningen gehouden. Er zijn geen bijzondere maatregelen om diefstal van de collectie tegen te gaan. De objecten worden in gesloten vitrines tentoongesteld. De beveiliging tegen diefstal is in verhouding met de waarde van de collectie.

TOEKOMSTVISIE SCHIERSTINS 2017-2022

Wat zijn wij

De Schierstins is het cultureel en historisch centrum voor Feanwâlden en omstreken. Het is bovendien uniek en uitzonderlijk erfgoed: de laatste middeleeuwse torenstins die Fryslân rijk is en die ook nog eens toegankelijk is voor bezoekers.

De Schierstins heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in een nieuwe vaste tentoonstelling in de torenstins, die dit unieke erfgoed belicht. Deze tentoonstelling is ontworpen met het oog op duurzaamheid van presentatie en kan tot 2028 blijven staan.

Het Cultureel en historisch Centrum trekt de afgelopen jaren jaarlijks tussen de 3500 en 5500 bezoekers. Het vervult een duidelijke functie in de regio: het is een podium voor kunstenaars van divers plimage, van beginnend tot gevestigd. Van figuratief tot abstract. De activiteiten die de Schierstins aanbiedt zijn zeer divers: concerten, workshops, theater, kindervoorstellingen, boekenmarkt, . Het bestuur van de Schierstins is trots op wat er jaarlijks wordt geprogrammeerd en ziet veel waardering vanuit de gemeenschap voor dit aanbod.

Wat willen wij zijn

De Schierstins is trots op hetgeen aangeboden wordt en op de vaste expositie over de torenstins. Desalniettemin zien wij mogelijkheden om ons aanbod te verbreden, meer bezoekers te trekken en meer diversiteit in bezoekers in huis te krijgen.

Schierstins als uniek erfgoed

De Schierstins is het enige gebouw in Fryslân wat zo duidelijk herinnert aan de strijd tussen de Schieringers en Vetkopers in de late middeleeuwen. De vaste expositie brengt dit beeldend naar voren. Wij zien mogelijkheden om een groter publiek te bereiken om kennis te laten maken met de Friese stinzen. Meer gerichte pr en meer activiteiten rond het stinzen thema en meer profilering als enige plaats die kan vertellen, en waar je kunt voelen hoe het stinzenleven was. Om dit te bereiken moeten we enerzijds op de bestaande website van de Schierstins een duidelijker plaats inruimen voor wetenswaardigheden over de Schierstins en de activiteiten die rond het stinzen thema worden georganiseerd. Anderzijds wil de Schierstins een werkgroep in het leven roepen die belast is met het organiseren van activiteiten met de Schierstins en de Friese stinzen als thema. De werkgroep moet zorgen voor publiciteit, activiteiten van uiteenlopende aard (determinatiedagen van archeologische vondsten, living history, muziek). Kortom: ze moet zorgen voor leven in de stinzenbrouwerij. Het doel is om jaarlijks minimaal twee activiteiten te organiseren, om zo de Schierstins als logisch centrum voor laatmiddeleeuwse geschiedenis op de kaart te zetten.

Het aanbod van het cultureel en historisch centrum

Het huidige aanbod van de Schierstins als cultureel en historisch centrum is veelzijdig en wordt gewaardeerd. De bezoekcijfers van de activiteiten zijn goed. Toch hebben we op dit gebied ambities. We willen het aanbod van activiteiten verbreden. We hebben in 2017 gemerkt dat het Iepenloftspul 'Kening fan de greide' een enorm succes was. Dit smaakt naar meer. Er kwamen veel buurtbewoners maar ook veel bezoekers van elders in Nederland. We hebben dit ervaren als goede publiciteit. Een zorg hierbij is wel dat we meer financiële reserves moeten hebben, omdat dergelijke evenementen

om investeringen vragen.

De Schierstins als cultureel ondernemer

De Schierstins ziet de noodzaak en de mogelijkheden van cultureel ondernemerschap. De afgelopen jaren is deze tendens al ingezet. Onze nieuwe foyer geeft ons de mogelijkheid om meer mensen te ontvangen en deze beter te ontvangen. Onze grote zaal is in de afgelopen vaker verhuurd dan voorheen, en blijven langer hangen bij de activiteiten en concerten. Naast trouwlocatie is de Schierstins nu ook een locatie voor uitvaarten. Hier willen we de komende jaren mee doorgaan. Verder willen we meer workshops aanbieden die een link hebben met ons cultureel aanbod. We willen de zaalverhuur ook uitbreiden, bijvoorbeeld aan serviceclubs als de Rotary en de Lions. De eerste contacten hiervoor zijn gelegd.

Educatie

De Schierstins wil het aanbod van goede educatieprogramma's voor basisscholen uitbreiden. We hebben een ambitieuze doelstelling om voor elke groep van het basisonderwijs aanbod te creëren. Hiertoe is een commissie in het leven geroepen. We streven naar een intensieve relatie met de twee basisscholen in Feanwâlden en daarnaast willen we ook omliggende dorpen bedienen.

Doelgroepen

De Schierstins heeft een natuurlijke doelgroep van 55-plussers, met veel relatief veel vrije tijd en veel belangstelling voor kunst en cultuur. Deze doelgroep willen wij niet van ons vervreemden en we zullen ons aanbod altijd afstemmen op deze doelgroep. Dat belet ons niet om daarnaast te streven naar meer diversiteit. We willen naast de bestaande programmering ook een aanbod voor jongere bezoekers creëren. Dit zoeken we vooral in de concertprogrammering. Onze permanente expositie leent zich uitstekend voor gezinsbezoek. Voorwaarde is dat we hierbij meer doen aan publiciteit, zie 'Schierstins als uniek erfgoed'.

TIP

Sinds .... Is de Schierstins Toeristisch Informatie Punt. Dit brengt meer reuring met zich mee, en het levert bezoekers op. De Schierstins is blij met deze functie en wil deze rol kwalitatief goed uitvoeren en ziet kansen in samenwerking met het nieuwe transferium. Tegelijk is het TIP een knelpunt, omdat de openingstijden van de Schierstins te beperkt zijn. In de zomermaanden willen wij geopend zijn van 11.00 tot 17.00, in plaats van de huidige 13.30 tot 17.00 uur. Naast de vrijwilligers hebben we daarvoor een betaalde kracht nodig.

Vrijwilligersbeleid

De Schierstins heeft 45 vrijwilligers. Hun taken variëren van bestuurswerk, baliewerk, gastheerschap, technisch werk, onderhoud, tuinonderhoud, groepenontvangst, openen en sluiten van de stins. Met heel veel moeite krijgen we het rooster rond. De Schierstins wil dan ook graag meer vrijwilligers om de taken te delen. Jaarlijks organiseren we een gezellige bijeenkomst, ter informatie maar ook om de teamgeest aan te wakkeren en de vrijwilligers bij de Schierstins te betrekken. We verzorgen periodiek scholing voor de vrijwilligers, bijvoorbeeld op het gebied van gastheer/gastvrouwschap.

Rol van de Freonen

De Schierstins is in het gelukkige bezit van 400 Freonen. Zij betalen jaarlijks € 12,50 contributie. Hiervoor krijgen ze korting op de concerten en onbeperkt toegang tot de tentoonstellingen. Het doel voor de komende jaren is om de Freonen veel meer te betrekken bij de Schierstins. Dit willen we doen door speciale bijeenkomsten met VIP-behandeling en uitjes. We hopen hierdoor enthousiaste ambassadeurs te kweken die mogelijk op gezette tijden ook de handen uit de mouwen willen steken voor de Schierstins.

INHOUD

3	Doelstelling
4	Aanleiding
7	Samenvatting
9	Korte geschiedenis
10	Drie hoofdtaken
14	SWOT
15	Opbouw publiek
17	Samenwerkingsverbanden
19	Educatie
21	Communicatie en PR
22	Bedrijfsvoering
23	Organisatie
23	Stichting Freonen fan de Skierstins
24	Vrijwilligersbeleid
25	Financiën & verzekeringen
26	Veiligheid
27	Toekomstvisie Schierstins 2017-2022

Foto's van Peter Tjaden, Harm Wijbenga en Haye Bijlstra